

Kartlegging av audiovisuelle bestillingstjenester juni 2013

Bakgrunn

Med virkning fra 1. januar 2013 ble kringkastingsloven¹ endret på en rekke områder. En stor endring er at lovens virkeområde er utvidet til å omfatte såkalte *audiovisuelle bestillingstjenester* (heretter «*bestillingstjenester*») i tillegg til tradisjonell kringkasting. Bestillingstjenester er kort fortalt tjenester som tilbyr tv-like programmer, der seerne selv velger tidspunkt for når et program skal sees. Dette innebærer at en del nye aktører er underlagt kringkastingsloven.

Virksomheter som tilbyr bestillingstjenester under norsk regelverk, må forholde seg til bestemmelser i kringkastingsloven som blant annet gjelder:

- Reklame
- Sponsing
- Produktplassering
- Krav om tiltak som hindrer barn tilgang til innhold som kan være alvorlig til skade
- Krav om synlig kontaktinformasjon for publikum (identifikasjonsplikt)
- Krav om å føre statistikk over europeisk innhold i tjenesten.

Medietilsynet fører tilsyn med og håndhever mange av disse bestemmelsene.

Det er ikke innført registreringsplikt for tilbydere av slike tjenester. Medietilsynet har derfor gjennomført et kartleggingsarbeid der målet har vært å identifisere hvilke tjenester som er underlagt det norske regelverket, og som det dermed skal føres tilsyn med.

Hvilke tjenester som er bestillingstjenester vil kunne endre seg over tid. Hvis Medietilsynet reiser tilsynssak vil spørsmålet om en tjeneste er en bestillingstjeneste eller ikke, vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Nærmere om audiovisuelle bestillingstjenester

En bestillingstjeneste defineres på følgende måte i kringkastingsloven § 1-1 bokstav d):

"tjeneste som tilbys av en tjenestetilbyder hvor hovedformålet er å tilby bildeprogrammer som kan ses på et tidspunkt seeren selv velger og på dennes bestilling fra en programkatalog og som distribueres til allmennheten via elektroniske kommunikasjonsnett."

Denne definisjonen må ses i sammenheng med de øvrige definisjonene i kringkastingsloven § 1-1 som gir en nærmere beskrivelse av hva som ligger i de ulike begrepene.

I forarbeidene til endringer i kringkastingsloven² skriver Kulturdepartementet at tjenester som i første rekke omfattes, er nett-tv-tilbudet til de tradisjonelle kringkasterne, tjenester

---

¹ Lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester

² Prop. 9 L (2012-2013) Endringer i kringkastingsloven, åndsverkloven og film- og videogramlova (gjennomføring av direktiv 2010/13/EU om audiovisuelle medietjenester mv.)

som tilbyr elektronisk filmleie, og medieforetak som i tillegg til tjenester med tekstbasert nyhetsstoff tilbyr egne og atskilte tjenester med programmer som er sammenlignbare med tv-programmer.

Tjenesten er å anse som en bestillingstjeneste dersom alle vilkårene nedenfor er oppfylt:

1. Tjenestens hovedformål er å tilby programmer med levende bilder

Med programmer menes typisk «*spillefilmer, idrettsarrangementer, komedier, dokumentarprogrammer og dramaproduksjoner*». Det karakteristiske er at programmene har likhetstrekk med tv-programmer. De konkurrerer også om det samme publikumet som tv-sendinger. Programmene må være egnet til å informere, underholde eller opplyse allmennheten. Dersom programmene som tilbys ikke er tjenestens hovedformål, men kun er der som en støttefunksjon for andre dominerende medietyper, vil tjenesten falle utenfor. Et eksempel på dette er nettaviser som bruker korte videosnutter til å illustrere skrevne nyhetsartikler.

2. Tjenesten er offentlig tilgjengelig og karakteriseres som massemedia

Tjenesten må være «*beregnet på å mottas av, og vil kunne ha en klar innvirkning på, en betydelig del av allmennheten*». Enhver form for privat korrespondanse, som e-post og video sendt over mobiltelefonnettverk vil falle utenfor.

3. Utøving av ervervsvirksomhet

Ikke-økonomisk virksomhet faller utenfor regelverket. Dette innebærer tjenester som ikke er i konkurranse med tv, f.eks innhold som er lastet opp av privatpersoner på ulike nettsteder. Lisensfinansierte allmennkringkastere (NRK) vil være omfattet, på lik linje med kommersielle aktører.

4. Tjenesten formidles via elektroniske kommunikasjonsnett

Tjenester på samtlige plattformer, dvs digitalt bakkenett, kabel-TV, optisk fiber, satellitt m.m., omfattes. Det har ingen betydning om tilgangen gis via nettleseren på datamaskinen, gjennom en tv-boks, på mobiltelefonen eller annen teknologi. Det avgjørende er at tjenesten formidles elektronisk. DVD solgt på postordre over internett vil eksempelvis ikke være omfattet, selv om bestillingen gjøres på internett.

5. Tjenesten er underlagt effektiv redaksjonell kontroll

Redaksjonell kontroll i denne sammenheng innebærer at tilbyderer utøver effektiv kontroll med både utvelgelsen og organiseringen av programmene i en kronologisk programoversikt, eller i en programkatalog. Ansvar for å følge regelverket ligger altså på det leddet som pakker enkeltprogram og presenterer dem for seerne. Tilbyderen er ansvarlig for å sikre at innholdet overholder visse minstestandarder. Sistnevnte har tilbyderer anledning til å påvirke gjennom redaksjonelle beslutninger i forbindelse med utvelgelsen av program. Det avgjørende er om tilbyderer gjør et positivt valg ved utvelgelsen.

Metode og vurderinger

For å kartlegge markedet for bestillingstjenester i Norge foretok Medietilsynet først en spørreundersøkelse blant kjente potensielle tilbydere av bestillingstjenester. Av 100 tilbydere undersøkelsen ble sendt ut til besvarte cirka en tredjedel undersøkelsen.

Deretter har Medietilsynet med utgangspunkt i kjente potensielle bestillingstjenester, samt lister over registrerte kringkastere og aviser, gjennomgått de enkeltes nettsider og vurdert om de oppfyller kravene til definisjonen av bestillingstjenester som nevnt ovenfor.

I kartleggingsarbeidet er bestillingstjenestene delt inn i to kategorier:

- 1) *Ordinære* bestillingstjenester, og
- 2) Nettaviser som tilbyr bestillingstjenester .

Når det gjelder kravet om at tjenesten må være underlagt effektiv redaksjonell kontroll, og at seeren må kunne velge fra en programkatalog, har Medietilsynet vurdert det dit hen at det er tilstrekkelig at det er tatt et visst redaksjonelt grep i forbindelse med sortering av innholdet etter kategorier. Dersom sorteringen genereres automatisk, altså kun «*siste*», «*mest populært*» eller lignende vil tjenesten falle utenfor. Dersom det er sortert i kategorier som «*thriller*», «*action*», «*komedie*», eller «*nyheter*», «*sport*», «*underholdning*», eller «*lokalt*» og «*nasjonalt*» eller lignende, er innholdet ansett å være i en programkatalog, og det er tatt det nødvendige redaksjonelle grepet som kreves etter regelverket.

Nettaviser står i en særstilling. I forarbeidene står det at nettaviser som hovedregel ikke skal omfattes av regelverket. Trenden viser imidlertid at flere og flere nettaviser også produserer eller viser tv-like programmer som konkurrerer i samme marked som tv. Disse tjenestene tilbys gjerne i en separat tjeneste på nettsiden. Vilårene for å være en bestillingstjeneste og således være omfattet av kringkastingsloven vil derfor i noen tilfeller også være oppfylt for nettaviser.

Hovedformålet med tjenesten må være å tilby bildeprogrammer. Medietilsynet har sett hen til praksis fra våre naboland, og da spesielt Sverige, og har foreløpig en tilnærming der dette tolkes vidt. Dersom nettavisen har en egen fane med «*tv*», «*web-tv*», «*video*» eller tilsvarende, er det vurdert om innholdet i denne fanen står for seg selv. Innholdet er således ikke sammenlignet med resten av nettstedet, men kun siden der videoinnholdet er plassert.

Resultat av kartleggingsarbeidet

Som nevnt ovenfor vil hvilke tjenester som er bestillingstjenester kunne endre seg over tid. Medietilsynets vurdering er foretatt per 10. juni 2013. Foreløpig konkluderes det med at 21 av 75 kontrollerte ordinære bestillingstjenester omfattes. Videre omfattes 40 av cirka 200 kontrollerte nettaviser av regelverket.

I vedleggene vises en oversikt over hvilke tjenester Medietilsynet foreløpig har vurdert å være bestillingstjenester i kringkastingslovens forstand. Medietilsynet har sendt ut informasjonsbrev til de aktuelle tilbydere. Listen er ikke uttømmende. Tilbydere av tjenester som oppfyller kravene til definisjonen av bestillingstjenester må forholde seg til kringkastingsreglene selv om de ikke er med i denne listen.

Om det videre tilsynsarbeidet

Hvilke tjenester som er bestillingstjenester vil kunne endre seg over tid. Dette kommer blant annet an på hva som tilbys og hvordan innholdet presenteres på nettsiden. Hvis Medietilsynet reiser tilsynssak, eksempelvis på bakgrunn av brudd på reklame- eller sponsebestemmelser, vil Medietilsynet i det konkrete tilfellet foreta en todelt vurdering:

1. Først vil det bli tatt stilling til hvorvidt tjenesten er en bestillingstjeneste eller ikke på daværende tidspunkt. Dersom tjenesten ikke er en bestillingstjeneste frafalles saken.
2. Hvis tjenesten er en bestillingstjeneste, tas det stilling til om det foreligger brudd på det aktuelle regelverket.

Spørsmålet om en tjeneste er en bestillingstjeneste eller ikke vil dermed bli vurdert i hvert enkelt tilfelle.

Vedlegg

[Oversikt over tjenester per 10. juni 2013 som foreløpig er ansett å være bestillingstjenester](#)

Navn på virksomhet	Navn på tjeneste	Nettadresse
NRK	NRK TV	http://tv.nrk.no/
TV2	TV2 Sumo	http://sumo.tv2.no/
TVNorge	TVNorge nett-tv /	http://www.tvnorge.no/
	Comoyo film	http://www.comoyo.com/no
TV Visjon Norge	TV Visjon Norge web-tv	http://www.visjonnorge.com/
Get AS	Get Filmleie	http://www.get.no/underholdning/filmleie/nye
Homebase AS (Get)	Homebase filmleie	http://www.homebase.no/
Canal Digital	Canal Digital GO filmleie	http://go.canaldigital.no/no/movie
Solheim Multimedia	TVHalden	http://tvhalden.no/
		http://www.livestream.com/tvhaldennet
TV8 Norge AS		http://www.tv8norge.no/
Hverdag AS	Cupido	https://www.cupido.no/vod
NextGenTel	Filmleie	http://www.nextgentel.no/underholdning/filmleie/
Altibox	Altibox Chill	http://chill.altibox.no/
Norgesfilm	Filmarkivet	http://www.filmarkivet.no/
Norwegian	Video on demand	http://www.norwegian.no/no/landingsider-uk/vod/
TV Vest AS	TV Vest	http://www.tvvest.no/
TV Buskerud AS	TV Buskerud	http://www.tvbuskerud.no/
TV Haugaland AS	TV Haugaland	http://tvh.no/
TV1-Øst	TV Øst	http://www.tvost.no/hjem

Mediastud AS	Dusken TV	http://dusken.no/tv/siste/
TV Modum	TV Modum	http://tvmodum.no/
Bergen Student-TV	Bergen Student-TV	http://bstv.no/

[Oversikt over nettaviser per 10. juni 2013 som foreløpig er ansett å være bestillingstjenester](#)

Navn på avisen	Nettadresse
Adresseavisen, Trondheim	http://www.adressa.no/
Aftenposten, Oslo	http://www.aftenposten.no/
Altaposten, Alta	http://www.altaposten.no/
Bergens Tidende, Bergen	http://www.bt.no/
Bergensavisen, Bergen	http://www.ba.no/
Dagbladet, Oslo	http://www.dagbladet.no/
Drammens Tidende, Drammen	http://dt.no/
Firda, Førde	http://www.firda.no/
Fredriksstad Blad, Fredrikstad	http://www.f-b.no/
Fædrelandsvennen, Kristiansand	http://www.fvn.no/fvntv/
Haugesunds Avis, Haugesund	http://sebyen.no/
Nordlys, Tromsø	http://www.nordlys.no/web-tv/
Stavanger Aftenblad, Stavanger	http://www.aftenbladet.no/tv/
Tidens Krav, Kristiansund	http://www.tk.no/video/
Avisa Nordland, Bodø	http://www.an.no/video/
Dagens Næringsliv, Oslo	http://www.dn.no/play/
Demokraten, Fredrikstad	http://www.demokraten.no/tv/
Halden Arbeiderblad, Halden	http://www.ha-halden.no/
Hallingdølen, Ål	http://hallingdolen.no/section/Video/

Lofotposten, Svolvær	http://www.lofotposten.no/Video_import/
Rana Blad, Mo i Rana	http://www.ranablad.no/tv/
Romerikes Blad, Lillestrøm	http://www.rb.no/rbtv/
Sandefjords Blad, Sandefjord	http://www.sb.no/sbtv
Sarpsborg Arbeiderblad, Sarpsborg	http://www.sa.no/lokale_nyheter/tv/
Smaalenenes Avis, Askim	http://www.smaalenene.no/smaa_tv/
Troms Folkeblad, Finnsnes	http://www.folkebladet.no/tv/
Akershus Amtstidende, Drøbak	http://www.amta.no/webtv/
Finnmark Dagblad, Hammerfest	http://www.finnmarkdagblad.no/webtv/
Firdaposten, Florø	http://www.firdaposten.no/video/
Hadeland, Brandbu	http://www.hadeland.net/
Indre Akershus Blad, Bjørkelangen	http://www.indre.no/lokale_nyheter/article6632231_ece
Levanger-Avisa, Levanger	http://www.levangeravisa.no/webtv/
Namdals-Avisa, Namsos	http://www.namdalsavisa.no/
Ringerikes Blad, Hønefoss	http://www.ringblad.no/tv/
Tvedestrandsposten, Tvedestrand	http://www.tvedestrandsposten.no/video/
Verdens Gang, Oslo	http://www.vgtv.no/
Vårt Land, Oslo	http://video.vl.no/
Malvik-Bladet, Hommelvik	http://www.mb.no/Video_import/
Fiskeribladet Fiskaren, Bergen	http://fiskeribladetfiskaren.no/webtv/
ABC TV	http://www.abcnyheter.no/video
Hegnar Online-TV	http://www.hegnar.no/webtv/